

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 24. Hic diuinæ patet misericordiæ magnitudo, vt de ea quasi de industria Elias conqueratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Chrysof. nec amarum reperit verbum. Quem mihi ostendas patrem, qui non dicas in iustus, vide venisti scurra, patrimonij dilapidator impudens. hos canes necos non tenuit? totum mundo scandalum flagitio, familia de accus, stemmatis infamia? Numquid illi poterat improperare, quod David Abi aloni cui a Ioab importu. e rogatus, vt ipse noceret delinquenti respondit: ignosce, vt utamen faciem meam non videat? Non ait, quod vir quicumque dignitate venerabilis pio tali respondet in ecedentibus, Unde, verberoni mihi in faciem occurrere. O Pater misericordiarum, mihi horum illi inproperas, nec vultum contrahis amaritatem, nec seceois oculis, quinimo expansis occurrit bra. hys, amplexas, salutas. Gratulor aduentu tuo fili dilecte votorum meorum, diuidium a matre mea, desiderate cunctis prece cordis: & conuersus ad famulos pretiosissimi tui profesri vestimenta, quibus totus de nouo vellitur, annuli dignitatis inferendi proferantur, vultus sagittatus occidatur, mensa martialis instruat, mensa conuicia parti considerat, in usci conceperit instrumentis, Iohannis mris instruat, Iohannis mris.

Vides hic (inquit D. Ambros.) opere completum quod olim Sophat Naamathus dixerat amico suo Iob. Si iniquitatem, qua est in manu tua abstuleris a te. Sic tunc leuare poteris faciem tuam. Inter homines, si quis contra te proditoris commiserit facinus licet delicti veniam expostulet, illique benignus crimen remittas, quotiescumque tamen tuis occurrit aspectibus, oculos humilis demittit, nec in faciem te liberè presumat, in ueri. Sic Abner Asacli: sedede ad latu. Ne compellat confidere in terram, & leuare non potero faciem meam ad Iob. fratrem tuum. Hoc inde auguror oriri, quod licet homines iniuriam remittant inimicis quotiescunque illis occurrerint, quasi præteriti criminis videntur remitti: Deus autem in qua hora ex toto corde delicti te peccate, veniamque prestulas, ita peccatorum omnium reijcit memo. iam vt eorum numquam in tui damnum, pudoremque recordere: Omnium iniquitatum eius, quas operatus est, non recordabor amplius. Vnde facie erecta fronte explicita coram Deo stare non confundens.

Hoc autem illud est mysterium, ex relato D. Ambrosii, quod Dominus insinuat, cum Lazarus quamdum mortuus erat faciem haberet velam sudario: teste D. Iohanne: Facies eius sudario erat ligata vt seipsum detegere non posset, mox vt uiuus resurrexit, præcepit Dominus, velamen tollere in facie, & facie prodiret coram se reue-

lata: Tollere velamen de facie eius, quod ueritatem D. Ambrosii gratia, quam acceperat, obumbrat, sed quia ueritas donatum est, reuelare facie, aperire vultum iubetur. Velat faciem tuam coram Deo peccator, nec eius se presumit sibi preesentiam: Adam ubi Deum agnouit presentem, uelare se cupiebat. Ille uero qui per ueram resurrexit, potentiam, aperit coram Deo vultum suum, cum enim illam prodigum egit, reuelatus appareret, illum Deus patet amplectitur, pacis prebet oculum, mensæ suæ a luocat conuiuam: Dignus paternis obtinens, inquit D. Ambrosius.

§. 24. Hic diuina patet misericordia magnitudo. vt de ea quasi de industria Elias conquetur.

Hinc liquidò constat, quam paternus fuerit ille Deus uxor erga peccatorem, hinc que tanta misericordia, hinc quod Hieremias ait, Vulgo dictum, si dimiserit uxor uxorem suam, & recedens ab eo duxerit uxorem alteram, numquid reuertetur ad eam ultra? Numquid non polluta & contaminata erit pulvis illa? Et autem fornicata es cum amatoribus multis, tamen reuertere ad me, dicit Dominus, & ego suscipiam te. Que potest huic misericordia comparari, & conferri benignitas? Scripsit D. Bern. concionem de misericordia Dei immensitate ante sermonem de Beata Maria Magdalena, quæ licet plena sit omnis terra, eam tamen in septem singulariter rebus demonstrat, per se rem cophinos panis delignatos, qui super uerunt septem panibus, quos Christus in quinque hominum milia distribuit: inscribit autem illam: De fragmentis s. p. em misericordiarum. Quamto fragmentum huius panis, diuina nimirum misericordiae. Indulgentia peccatorum. O quam lapidus panis ille peccatoribus effusa liberalitas, quæ grauissima benignus remittit scelerata, quia parum est quod illa remittat gratuito, insuper in reum habet ac si numquam Dominum offendisset, placido recipit vulnere, blanditur suauis culpas non obicit, non confundit accedentem: Colligit fragmenta. (horatur D. Bernardus) sunt enim salubria, & dulciora super mel, & suauum: sic enim ex toto corde in uisum, & eam liberaliter omnem donauit in uisum, vt tam nec damnet uisum, nec confundat inproperando, nec minus diligat, inuicando.

O piissime Deus si quando uiri principalis uxor, & dignitate clarissimi honori derogat marito, mauro.

2. Reg. 14.
24.
VI.
Deus re
mili pec
caui non
recorda
tur am
pitiis.
Iob 2. 11.
14.
2. Reg. 2.
12.
Iacob 28.
11.
Iob 31. 44.

8.
I.
Dei mi
dia exp
ditur.
Diuis
BERN.

mauto, seu sentire coheret adultera: quam gra-
 uiter vitandescit: nec illum dignatur videre,
 nec audire, nec a iorum preces admittere, quia
 mare alta mente repositum facinus adulterij;
 & hoc quidem, licet ob viti duritiam, conti-
 nuam afflictionem, domo expulsionem habuit,
 se: aniam mulier suas a iobi querendi consola-
 tiones: Hoc Deus inuit: *Si dimiserit vir uxorem*
suam, & recedens ab ea &c. Quinimo in com-
 munitate hominum contradicibus, dum quis a-
 lium licet vel opere vel verbo contumeliose la-
 cessit, se summo verbi operisque rigore vindi-
 catur: etiam in illis, quos ceteris nouimus
 blandiores, remanet nescio quis in corde rati-
 onis affectus aut nasci saltem, & hoc extra con-
 trouersiam est quod non ut prius inuicem affi-
 ciantur, offensaque conferuent memoriam, ter-
 neque oculo conspiciant occurrentes: *Sicut*
aliqui sic donantes iniuriam, ut non vlescantur,
sapienter tamen impropere: & sunt & alij, qui silent
licet, manet tamen alta mente reposita, & rancorem
tenent in animo, quantum utique neutra plena in-
dulgentia est. O quanto his Dei misericordia lu-
 perior, quam effusis manibus grauisima sibi
 remittit iniurias; qua parit liberalitate mis-
 ericors? Tanta, ut nedum peccata dimittat sed
 benigno insuper recipiat vultu penitentem, tan-
 tisque hilaritatis indicijs, adeo prateritorum
 immemor, ut dixeris, quod scelera fuerunt gra-
 uiora quod eo donis & clementie signis accu-
 rat effusio: *Longe ab alijs omnibus benignissima*
est Diuinitatis natura liberaliter agit, ignoscit ple-
narum, ita ut propter fiduciam peccatorum (sed pen-
nitentium) vix abundantius delictum, soleat & gra-
tia superabundare. Testem adduco Paulum qui
 cum Christi esset inimicus omnium quos in
 mundo sciebat, infensissimus, qui velis remul-
 sue contra eum utebatur, nominis eius totis
 viribus irruerat exirpationem; mox ut ad il-
 lum perueniens facti conuertitur, facinora com-
 missa deplangit, illum in gratiam admittit, tot
 eum cumulans donis gratiarum, tamque lar-
 gumuificentie imbre perfundens, ut vas illum
 creet gratiarum electissimum, quo illi dicere li-
 cuit: *Plus omnibus laborauit non ego sed gratia*
Dei mecum. Testis est Paulus genuum Apostolus,
qui plus omnibus cum diuina gratia laborauit.
Testis est Mathaeus de relecto electus in Aposto-
lum, cui etiam noui testamenti primum seipro-
riam esse donauit. Testis est & Petrus, cui post tri-
nam negationem totius Ecclesie pastoralis cura
recommissa est.

**DIVVS
BERN.**

**DIVVS
BERN.**

**DIVVS
BERN.**

¶ 19.

nium enim ei committat, quem expertus est
 sui negatorem tulitque contemptorem, in tan-
 tum, ut sibi persuaderet in bonum suum coe-
 re illum ciuare, malique sacramentis quod il-
 lum misime nosset, affirmare? Quem Christus
 iam rediuuus, donis honorauit quam Petrum,
 amplioribus? quam non insigniter peccauit
 Magdalene liberalis? quam obloquente licet
 Pharisaeo eamque imo pectore, ut meretricem
 repudiante nedum benigno suscepit vultu, in-
 per & eius suscepit causam defendendam con-
 tra eum qui peccatorum fuerat accusator, a ter-
 terque reprehendit aduersarium. Quod faceret,
 si illam aut verbo aut opere Pharisaeus con-
 temptisset? En quam pro illo abbat, ut illi prater-
 ta improperet crimina aut seuerio tectat lup-
 plio? O quanta animi contentione, eius em-
 per extitit aduocatus, cum in causa Phariae
 murmuratoris in Martha sororis conuenerat,
 cum discipulorum, qui in hoc scandalum pa-
 tiebantur, quod caput & pedes vingeret. Salua-
 toris: *Martha tacet, Christus excusat, etiam & lau-*
dat tacentem. Denique illud quanta prerogatiua,
 quanta excellentia fuit, quod vsu genem a mor-
 tuis prima videre, tangere prima meruit. Sepe-
 num hunc considera partem, Proh quanta hoc
 prodigi, quanta proteruita, quod patri in faciem
 obijciat: stat animo tuis pater vultibus excede-
 re, nec enim tua me delectat vel parum iocun-
 das: quae nequitia tam ingrata ingratie, tam
 honesta me ieritum colluere, tam repulsa
 patris proluere suppellectilem, quam nec ipse la-
 bore fuerat lucratus, sed quam in lipa er libera-
 li manu & gratuito fuerat elargitus? quanta
 partem afficit opprobrio, dum se locat man-
 cipium ei, qui etiam a mortuis exigeret tributum,
 qui fame perimeret & ad porcorum curam
 condemnaret, quo declarabat apertis, sibi ma-
 gis conducere tam vili se subdere Domino,
 quam hilaris patris gaudere societate? Heu
 quam redit delectus, quam sordidus, quam re-
 dit lacer, & talis reuertitur, ut frater inu-
 riam passus conueratur, vel quod eum vi-
 deat, vel audiat vide eius certior factus ad-
 uentus terga vertit sioma habundus, ne occu-
 rat redeunt quasi sibi edians fore non possit
 bile, quin ira stimulat faciem eius vngibus
 dilaceret, exprobians infamem scortatorum
 mastigiam quem in illis alicuius note vir sus-
 ferat, garconem: eum patre expertum lat ob-
 ris bla ditias prodigo immerito exhibitas: &
 qui hactenus merigerus vixerat adolecens, pa-
 tri semper obediens, modo quasi patri non de-
 setat.

ferat, infremat, acrius expulsiat, & præter morem irritatur: *Indignatus est.*

III. Filij de fratre apud patrem querela.
 Patris insimulans actiones, argumentum proponit vix solubile: Ecce pater mi toto vitæ decursu tibi sedulo seruavi, ab ore tuo suspensus, ut euro citius tuum exequeretur velox mandatum, nunquam me dies vidit mandati transgressorem: at nunquam (quantum recordor) faciem mihi vidi corrientem nec vel semel hædum dono accepi, ut cum amicis gentiliter conarem. Hunc autem verberonem Dijs hominibusque multum, qui tuam obsecrauit maledictus famam, obijciens tuam sibi non iocundam societatem, qui vitam egit Nomentani, patrimoniorum helleuator, familia sempiternum dedecus, tam festuo te video tripudio suspicientem, ut omnia modica, illum recreando tibi esse videantur, vituli saginati, soleme conuiuium, musicorum harmonia, stola prima, & quotquot tibi famulantur, ut illi deseruiant vix sufficere: *Ecce tot annis seruis tibi & nunquam desistis mihi hædum, ut cum amicis meis epularet, sed postquam filius tuus hic &c.* Formulam pendere loquendi, non enim ait: ille frater meus: hoc namque nomine eum compellere dedignatur, sed filius tuus hic q.d. ille qui tantummodo filius tuus esse videtur, quem ut filium agnoscis & recipis: *Qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus venit, occidisti illi vitulum saginatum.*

Cæleste suspicio mysterium, quam appositè Dei erga peccatores penitentes declarat misericordiam & quam illis remittat peccata liberaliter. Nec absouum maioris filij argumentum, ut merito conqueratur prout olim Isaac de Dauide: *Diligis aduenies te & odio habes diligentes te.* Quæ suadet (amabo) ratio, ut amoris ostendas signate calumniantibus euidentiora? Si illo procedas pede, chariores tibi sunt amici inuiri. Hæc filij ad patrem insinuant obloquias quibus declarat id quod sæpe contingit: nimium insigniores multo sæpe esse gratias ac si qua benevolentia, quibus Deus peccatores ornatur penitentes, quam illos qui Deo numquam fuerunt inimici: esse D. Paulo: *Vbi abundauit delictum superabundauit & gratia.* Hoc autem eo certius modo fieri, ut quæstionem moueat Apostolus: si ita sit: præstat nos esse flagitiosos, & in patrem illum misericordiarum grauissima committere scelera, si tantis præueniat donis noxios, ad se reuerfos: *Ergo permanebimus in peccato, ut gratia abundet? Abijt* concludit Apostolus, non hæc docemus, nec id ea facit voluntate *Hieron. Bay. de Lanza Tom. II.*

Deus ut peccemus, sed ut cum ex infirmitate vel malitia ceciderimus, nos excitet animosius ad penitentiam, suamque benignissimam prodatur misericordiam, quæ nos est recepturus. peccata remittens, tantis donis persudens gratiarum, ut in stuporem rapiatur non exiguum eam sanctissimi: quærimus, ut more nostro loquamur, ansam illis præbeat quærelarum, quasi plus iudicium illis indulgeat.

D. Basil. ad amissum patris perperdit adiones: & exclamans creditur: *Cupis ad bonum Deum confugiamus.* Num reos nos recepurus pater. Cur non? Considera quæ sint patris viticia. *Tom. 1.*

Considera quàm hunc benigne recipiat qui postquam patrem eius auerat, ad infamiam deiectus seruitutem degenerat, potius conuixerat, ad propriam extollit infamiam, ut secum basilicè vitulo uelcatur. Notate mysteria, verum his tempus non sufficit indagandis. Illud quæso, tantummodo cum D. Basil. perferretur, quid patri proponere decreuerit filius veniam oraturus: *Pater peccasti in caelum & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenarijs tuis.* Prius autem accedens iam deprecatoriam inchoans non absoluit: ut enim dixit: *Pater peccasti &c. iam non sum dignus*, illico brachijs clauditur patris, pacis excutitur osculo, recensioribus induitur, annulis oratur & monibus, ad conuiuium trahitur opiparum. Et ut notat D. Augustin. quem sequitur Beda predigum patris blandimenta ligarunt, nec locum dederunt integræ exprimensæ confessioni quæ mente conoperat, ut omnibus sit exploratum, quàm sit ad te recipiendum paratus, complexaque perfectè Isaac uaticinium: *Adhuc te elamam, & dicam: Ecce adsum.* Nec non & illud David: *Dixit confitebor aduersum me iniquitatem meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.*

Hanc mirare misericordiam adeo magnam, quæ filij præuenit criminum confessionem: tertenti applaudit, & suauitibus detegit pudorem l'audimentis, demulcet contristatum, & quò se filius in terram deprimat humilius, eò deiectum pater attollit benignius, quoque se pudore suffusus retrahat longius eò: aere ut propius accedat, excitat animosius, norante hoc Tertulliano qui consideratis quibusdam huius parabola circumstantijs, effectus colligit penitentia non contemnendos, sicque concludit: *Cum igitur penitentia magis prouoluit hominem, magis releuat. Cum scilicet magis facit magis, magis mundatum reddet, cum accusat, cum condemnat absoluit, in quantum non pepercit tibi, in tantum*

Ecc
 Tert.
 Lib. de
 penit.
 c. 8. &
 9.
 116

sibi Deus crede parca. En qua filium ratione suscipiat, delinquit, atollat, domisque cumulet immemorem: nedom illum elato non suscipit supercilio, contracto vultu, sed & non vulgaribus amoris indicijs; nedom verbis non arguit aspectibus quibus illi nefandam impropetet unpudentiam: sed dum illa sua crimina poenitens cepit accusare, clemens blandiis, amplexibus pacisque osculis consistentem interpellat. *Etienne posse credam, Domine, quod præteritum scelus reum nedom non reprehendas, vultumque ostentem irritatum, sed insuper publici am facientem exomologesin, interturbes? ipse sua damnet poenitens scelera, ipse se in coram & coram te peccasse fateatur.* Immensam Dei misericordiam quis non obstupescat, ut de ea iuste iusti conquiri videantur, hoc enim adolescentem quoque oblocutione designatur, ut supra diximus.

20 *IV.* Ut enim sunt viri Dei corde limitato, non tantam capit cor hoc bonitatem, quam Deus, proinde de illa indicant, ut nimia & superflucite, ut diximus alibi fufius ex celebri visione Ezechielis: lege sumiter D. Paulum, qui doctissimis verbis infinitam extollit misericordiam, qua Iudæorum præuenit populum sibi sæpe contumacem, de qua mirabatur (parcite verbo) Elias Deo maxime familiaris, eiusque honoris zelator non minus: *An nefcitis an Elias quid dicat scriptura, quemadmodum interpellat Deum aduersum Israel? Domine prophetas tuos occiderunt &c.* Explorata vult Apostolus (interprete D. Chryostom.) Iudæis esse Dei misericordiam, eorumque contra Deum perueraciam olim namque propheta se Deo, velut opponebant, de sua concessam misericordiam, populique proterua; probatque Elie primipili prophetarum interpellatione: *Qui apud illos inquit ille potissimum præ omnibus erat in pretio & admiratione, Prophetarum caput, Dei amicus, qui in illos tantis erat zelo, ut & fami traderet.* Expende verbum Apostoli: *Elias inaspellat aduersum Israel.* Vim habet quam maximam verbum *Interpellat*, denotat enim impedire, interumpere, rationem expetere, manum derinere. Ne nunc vides Eliam, dum ad misericordiam populo faciendam audit inclinatum, *Interpellat*, facti rationem à Deo requirentem, opponentem, non esse ex ratione misericordiam concedi populo,

quã durius obfirmetur, grauißima meriti supplicia, populum prophetarum homicidam, Deo sacrilegum; hoc autem tanta profecquitur animi contentione, ut Deo ad clementiam properet, quã terræ depluat (imbrem salutiferum, manum suspendat, claudatque coelos minus sex mensibus quadriennio: *Viuat Dominus Deus Israel in cuius conspectu si erit anima huius, &c. plura, nisi iuxta oris mei verba.* Quid hoc tibi Domine, num tanta, tanto misericordia populo peccatori? Ea de causa te vilipendunt, nullius apud illos es auctoritatis, & tota te spernunt libertate. *Viuat igitur anima tua, non labit hoc, tibi dexteram suspendo: talique Domino loquitur auctoritate, ut in stuporem capus D. Chryostom. integrum de his tractatum ediderit.* Superabundantem iudicat at Elias hanc Dei misericordiam, hanc quoque iudicamus quã præuenit Iudam, eum enim triginta denarijs mercator Christum Iudæis vendidisset, illi nihilominus prostratus in terram pedes abluat, accedentem amplectitur, osculatur, vocatque amicum, insensissimum proditorem. Nec minus hanc, quã motus, *Pro transgressibus rogauit ut non peccaret.* Nec tu illam prætereas, quã tot tantorumque scelus noxium nocte luce illuminat, inspirat, custodit, rogat, te lerat, demulcet, mutat, vultque præstolatur dilatatis.

Quis te, non redamet clementissime Deus? quis benignissimum offendat? quis ex tanta non hauriat misericordia salutis incrementum? Omnes, Domine, filij prodigi fuimus, nemo non à tuis fugit adibus, suam dissipauit substantiam: omnes ad fortunam redacti miserandam zonam perdidimus. Ad te conuertimur, & pietatis tuæ pedibus prouolui, verbis ex imo pectore de promptis confitemur: hæc est protestatio humilima singulorum: *Pater peccatis in calum coram: etiam non sum dignus vocari filium tuum.* Ad nos oculos defle, misericordiam, nostrum illumina intellectum, nos brachis tuæ constringe potentia, meritis corroborata sanguinem, pacis osculum impertire, diuinum nobis inspiraculum vitæ, accende voluntatem, virtutum nos induc stola primã, noni fœderis annulum impone, calcea pedes obedientiam, vestibus celestis adoria gratiæ: quã mediante tandem tuã perfruemus gloriam sempiternã. Amen.